

Sisäministeriön lausuntopyyntö VM/530372025. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetuin lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain muuttamisesta

Syyttäjälaitos lausuu pyydettyinä lausuntona seuraavaa:

1. Esitykseen sisältyvä esitys poliisin reservin perustamisesta

Lausuntopyynnössä tarkoitetun hallituksen esityksen luonnoksen mukaan perustettaisiin poliisin reservi, joka voitaisiin ottaa käyttöön hallituksen esityksessä tarkoitetuissa eräissä normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa tai puolustustilalain mukaisessa puolustustilassa. Tarkoituksena on näin turvata poliisin voimavarojen riittävyys kaikissa tilanteissa.

Erilaisissa poikkeusoloissa, joissa poliisin reservi voitaisiin esityksen mukaan ottaa käyttöön, myös rikosvastuun toteutumisen merkitys korostuu. Tehokas rikosvastuun toteuttaminen on poikkeusoloissa välttämätöntä. Syyttäjälaitoksen tehtävänä on rikosvastuun toteuttaminen ja se tapahtuu yhdessä poliisin kanssa. Ehdotettu poliisin reservi vähentäisikin painetta siihen, että poliisi joutuisi poikkeusoloissa siirtämään henkilöstöä juuri rikostutkintatehtävistä sellaisiin tehtäviin, joita poliisin reservin tehtäväksi on esityksen mukaan kaavailtu. Ehdotus poliisin reservin perustamisesta on Syyttäjälaitoksen näkemyksen erityisesti tästä näkökulmasta hyödyllinen ja kannatettava. Muutoinkin Syyttäjälaitos näkee esityksen hyödyllisenä.

2. Poliisin reserviin nimettyjen rikosoikeudellisesta vastuusta

Ehdotetun poliisin hallinosta annettavan lain 15 n §:n mukaan ”*edellä 15 m §:ssä tarkoitettuja toimivaltuuksia käyttävän poliisin reserviin nimettyyn henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä*”. Esitutkintalain 2 luvun 4 §:n (erityiset tutkintajärjestelyt) mukaan syyttäjä johtaa esitutkintaa, jos poliisimiehen epäillään tehneen rikoksen virkatehtävän suorittamisen yhteydessä. Reservipoliisien toimivaltansa käyttöön liittyvät mahdolliset rikosepäilyt on käsiteltävä esitutkintalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Tämä lienee myös esityksen tarkoitus, mutta koska asiaa ei selkeästi esityksen perusteluissa lausuta, tulisi esitystä tältä osin täsmentää.

3. Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttaminen

Tältä osin Syyttäjälaitoksella ei ole lausuttavaa.

Ari-Pekka Koivisto

Valtakunnansyyttäjä

Tapio Mäkinen

LAUSUNTO

Syyttäjälaitos

18.12.2025

SY/3170/2025

Valtionsyyttäjä

